

stoji to nasprotstvo in kaj mu je dalo povod, je neznano. Da je pa na celi stvari nekaj važnega, potrjuje okoliščina, da je italijanska vlada Raduzziju naročila, da naj ostavi Beligrad, kar je ta storil. in da je italijanski poslanik baron Galvagna tudi ostavil Srbijo in to brez vsake odhodne avdijence.

Bolgarija. — Te dni so se vršile volitve v sobranje. Kakor je bilo pač pričakovati, prodrila je vladna stranka in si pridobila veliko večino. V vsem je voljenih le 39 opozicijskincev, katerih posamezni bodo pa tudi vlado podpirali. Ostalih 114 mandatov je vladnih. Vlada imela bo torej v sobranji tričetertinsko večino. Ta volitev je pač pokazala, da bo nova vlada živela in da je pri narodu popolnoma vkljub mnogim spletkam nekaterih domačinov in vkljub željam in prizadevanjem inozemcev, ki so toli kmalu pogin napovedali novi vladi in trdili, da si bolgarske vlade brez Stambulova še misliti ni. Ta volitev bo imela ta lep vspeh, da bo vsakdo z naprej motril nadaljni razvoj in prospevanje Bolgarske z večjo mirnostjo in brez predsodkov. — Glede pripoznanje princa Ferdinanda knezom bolgarskim od strani Rusije se poroča, da je knez kmalu po nastopu nove vlade predložil ruskemu carju obširno spomenico, v kateri je mej drugim obrazložil uzroke, vsled katerih je Stambulov moral odstopiti. Car je dal Koburžanu obširno odgovoriti in mu sporočiti pogoje, od katerih izpolnitve je odvisno sporazumljenje z Rusijo. Car zahteva, naj sobranje voli vnovič kneza in naj se obnovi odpravljena določba ustave, da mora prestolonaslednik biti pravoslavne vere. Dokler se ti pogoji ne izpolne, ni govoriti o sporazumljenju mej Rusijo in Bolgarsko.

Rusija. — Zadnji čas se prav mnogo piše o zdravju ruskega carja. Izvestna poročila vedo povedati, da je njegovo zdravje slabo, druga zopet pravijo, da je isto povoljno. Najnovejše se poroča, da se gre cesar zdraviti v Krim. K temu poročilu pa se brzojavlja iz Peterburga, da so vesti o slabem zdravju carjevem popolnoma neosnovane in da car le zaradi slabega zdravja velikega kneza Jurija odpotuje s svojo rodovino za nekaj časa v Krim. Naj bo to ali ono istinito, brezdvomno je, da ves politiški svet želi velikemu miroljubnemu carju Aleksandru III. najboljšega zdravja.

Azija. — Po poročilih, došlih zadnje dni so Japonci zopet močno natepli Kitajce. To Kitajci celo sami potrjujejo. Vsled vedno se ponavljajočih zmag so Japonci polni navdušenja, kar močno pospešuje njih dobre vspehe. Kitajci so bolj mrtvi in strašno slabo organizovani Japonci se sedaj napravljajo, da bi si podjarmili kitajsko sveto mesto. Mukdo to je mesto, kjer leže pokopani kitajski cesarji. Svojedobno je bila navada, da je vsak cesar vsako leto potoval v ta sveti kraj. Zdaj se je ta navada opustila in ponese se vsako leto le podoba cesarjeva tja. Zadnjikrat je cesar kitajski potoval osobno tja l. 1804. Ko bi se primerilo, da bi Japonci res vzeli Kitajcem to sveto mesto, smatral bi versko fanatični kitajski narod to za božjo kazen, češ ker se je cesarjevo potovanje opustilo in meščanska vojska bi bila neizogibna. — Kitajska je vsprejela predlog ruskega in britanskega poslanika, da bi se napravilo premirje, Japonska je pa ta predlog odklonila.

Obrtnija.

Preiskovanje pristnosti barve za pleskarje.

Ultramarin je modro vijoletno ali zelena barva, ki ima v sebi kremenčevo kislino, ilovico, natron in žveplo. Natančnejša sestava še ni znana. Naravni ultramarin je lazurni kamen. Ultramarin je tudi znan pod imenom azurnega ali lazurnega modrila.

Solna kislina razruši lazarinovo modro barvo in se

pri tem nareja žvepleni vodik. Pri tej preiskavi se dene malo barve v poskuševalno steklenico, in pridene solne kisline, ako je pa barva že napleskana, se pa kapne solne kisline in začno zginjati modre barve.

Raztoplina živega natrona, s katero se delajo ravno taki poskusi, kakor s solno kislino, ultramarina nič ne premeni.

Ako nad špiritno svetilnico na platinasti ploči razbelimo ultramarin, se barva le toliko premeni, da ni več tako živa. Vijoličast ultramarin pa postane moder.

Vroča golunova (alaun) raztoplina ne premeni vijoletnega ultramarina, kateri malo na rudeče udarja. Vijoletni ultramarin, kakeršni pa poslednji čas prihaja v trgovino, pa premeni taka raztoplina, ravno tako tudi modri in zeleni ultramarin.

Strupen pa ultramarin ni.

Pariško modrilo je spojina železnega klorita in železnega cijanida. Včasih ima v sebi nekaj kalija. Strupeno to modrilo ni.

Berolinsko modrilo je ravno isto, samo da je zredčeno z belimi zrnami.

Solna kislina pariško in berolinsko modrilo premeni v zeleno in naposled rumeno, če se ogreje. V vodi pa potem zopet dobi modro barvo.

Raztoplina živega natrona razruši to barvo. Raztopi se barva v tej raztopljeni ne popolnoma, temveč ostane na dnu rujava odsedlina. Če pa hudo to barvo razbelimo, postane rudeča.

V solni kislini se raztopi v modro tinto, ki se rabi tudi za pranje perila.

Če pariško modrilo prelomiš, kaže lom bakreni lesk, ki mine, ako ga drgnemo.

V trgovini ima to modrilo tudi druga imena, kakor hortenzijsko, Lujizino, novo, oljnato, prusko, saksonsko, perilno ali vodno modrilo.

Seveda se ta različna imenovana modrila semtertja potem nekoliko ločijo mej seboj, da so bolj ali manj čista.

Thénardovo modrilo, ki se tudi imenuje kobaltovo modrilo, ali pa kobaltov ultramarin, je semtertja strupeno, ker ima večkrat arzen v sebi. Sicer je pa ta barva jako stanovitna. Ne premeni je niti solna kislina, ne raztoplina živega natrona, pa tudi ne huda vročina.

(Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Zadruga prodajalcev manufakturnega blaga v Razradu je sklenila, da bodo njeni člani blago do 20 frankov vrednosti prodajali le proti gotovini, večje množine pa le na točne določene obroke.

Hranilnični uradniki in služniki bodo morali biti zavarovani pri okrajnih bolniških blagajnicah, kakor je odločilo ministerstvo notranjih stvari. Hranilnice se pa temu upirajo, ker so mnoge že preskrbele za svoje uradnike in ker mislijo, da niso navadna obrtna podjetja. O tej stvari bode torej naposled razsojevalo še upravno sodišče.

Nameravani velik kanal. Na Francoskem se je sestavila posebna komisija, ki sedaj proučuje, kako bi se dalo Atlantsko morje s kanalom zvezati s Sredozemskim. Vožna bi

se s tem znatno okrajšala in Angleži, ki imajo trdnjavo Gibraltar, bi francoskim ladijam ne mogli zapirati pota iz Atlantskega v Sredozemsko morje, kar bi se sedaj ob vojski utegnilo prigoditi.

Kmetijstvo.

Prisilno zavarovanje.

Novi trgovski minister grof Wurmbbrand je kaj čuden mož. Iz mnogih njegovih govorov bi bili mogli posneti, da je za večjo deželno avtonomijo, ali mož sedi vendar mej centralisti. Pa tudi v narodnogospodarskih vprašanjih ima jako zmedene pojme. On je načelno za podržavljenje železnic, ali to ga nikakor ne ovira, da ne bi dajal koncesij zasebnim železniškim družbam. Tudi v načrtu novega obrtnega zakona bodo pomešani ravno nasprotni nazori, na jedni strani se bode hotel varovati obrt, na drugi se pa bode svobodni konkurenci odpirala na stežaj vrata.

V državnem zboru je grof Wurmbbrand, ko še ni bil minister, priporočal, da se vpeljejo deželne oziroma državne zavarovalnice, sedaj se pa menda izdeluje za državni zbor predloga, s katero se vpelje prisilno zavarovanje, ali ob enem se pa pusti vsakem na prosto voljo, naj se zavaruje, kjer koli hoče. Jedino v slučaji, kadar bi se sam ne zavaroval, bode ga zavarovalo okrajno glavarstvo, ne da bi njega kaj vprašalo. V vsaki deželi misli se vlada dogovoriti s kako zavarovalnico, da bode prevzemala taka zavarovanja. Zavarovalnice za prisilna zavarovanja bodo organizovane po načelu vzajemnosti. Pri taci zavarovalnicah se odškodnina ne bode odmerila le po škodi, katero je napravil požar, temveč sploh tudi potem, koliko zavarovalnica plačati more. Če bode več požarov, se bodo morale premije povišati ali pa odškodnine zmanjšati, ali pa oboje, ker bodo vsi zavarovani drug za drugega jamčili.

Načelo vzajemnosti samo na sebi še ni nič slabega in mnoge zavarovalnice na tem načelu dobro poslujejo. Za zavarovance je še to dobro, da dobiček pride njim v prid, ali bi vsaj priti imel. Pri prisilnem zavarovanju bode pa vendar to načelo imelo slabe posledice.

Sedaj mnogo poslopij proti ognju ni zavarovanih. Nekateri se ne zavarujejo, ker so poslopja tako zidana, da je nevarnost za ogenj silno majhna in torej zanje zavarovanje nima pravega pomena. Drugi se ne zavarujejo, ker so njih poslopja taka, da jih nobena zavarovalnica ne prevzame, ali vsaj zahteva neprimerno visoke premije. Nadalje so pa tudi gospodarji, ki se iz malomarnosti ne zavarujejo, ali si pa upajo drugače pomagati. Samo na sebi zavarovanje ni tako neobhodno potrebno, kakor se rado trdi. Večina gospodarjev bi bila na boljem, ko bi denar, ki ga dajo zavarovalnicam, nalagali v hranilnico in bi navadno ob požaru imeli že nabrani večji kupček, kakor bi ga jim plačala katera koli si bodi zavarovalnica. Seveda ta način zavarovanja ima svoje slabe strani. Semtertja bi se le primerilo, da bi kdo pogorel, predno je

kaj prištedil; potem je pa pomisliti, da bi se taka vlaganja večkrat rada opustila, posebno, kadar je trda za denar, ali pa bi se v kaki denarni stiski v ta namen naloženi donesek porabil v druge namene. To samozavarovanje je tedaj praktično težko izvedljivo. Navadno je samo pri nekaterih velikih posestnikih. Tako knez Schwarzenberg nima posestev zavarovanih. Seveda, ko bi ljudje se res strogo držali svojega sklepa, bilo bi tako zavarovanje najboljšo, ker bi jim ostal denar, ki sedaj gre za upravne stroške zavarovalnic, ki so večkrat jako veliki.

Če se vpelje prisilno zavarovanje, bode moral vsak zavarovati svoja poslopja. Župani bodo morali poročati okrajnim glavarstvom, kateri predmeti se v njih občinah morajo zavarovati, koliko so približno vredni in za koliko so zavarovani. Če niso zavarovani ali če so premalo zavarovani, bode jih zavarovalo okrajno glavarstvo pri prisilni zavarovalnici.

Tista poslopja, ki sedaj niso zavarovana, ker ni nobene ali le majhna nevarnost proti ognju, bodo vzele rade zasebne zavarovalnice v zavarovanje za majhne premije, vsaj bodo tako imele še le dobiček. Pri prisilni zavarovalnici se bode pač le redko katero tako poslopje zavarovalo, pa še tisto za malo časa, ker bodo pri njej premije velike in odškodnine malo negotove, kakor bode kmalu videli.

Pri tej zavarovalnici se bodo zavarovale pred vsem tista poslopja, katera so tako nevarna proti ognju, da jih zasebne zavarovalnice prevzeti ne marajo. Naravno je, da bode veliko požarov pri taki zavarovalnici in morala bode nastaviti velike premije in še pri vsem tem ne bode v nekaterih letih mogla izplačati popolne odškodnine. Prisilne zavarovalnice se bodo izogibali gospodarji, ki imajo boljša poslopja, naj bode že v zasebnih rokah, ali pa naj bode deželna.

Pa še nekaj drugega se bode pokazalo. Ko bode vsakdo dolžen se zavarovati in bode pri prisilni zavarovalnici zavarovanje drago, bode druge zavarovalnice tudi povišale premije, videč, da so ljudje prisiljeni se zavarovati. Ljudje se bodo pri zasebnih zavarovalnicah rajše tudi za visoke premije zavarovali, nego pri prisilni, ker bodo nekoliko gotovejši, da se jim nepričakovano premija ne zviša, kar se bode pri prisilni zavarovalnici v neugodnih letih često zgodilo. Sedaj zasebne zavarovalnice ne smejo nastavljeni previsocih premij, ker sicer zavarovancev ne dobe, potem bode drugače. Posebno je pa nevarno, če se zasebne zavarovalnice dogovore mej seboj, da ne bodo ceno jemale zavarovanj, katera jim tako ne odidejo. V današnjih časih so navadne različne zveze podjetnikov in trgovcev, ki ponižujejo ali povišujejo cene kacega blaga. Zakaj se bi kaj tacega pri zavarovalnicah ne zgodilo. Tako utegne zginiti vsa dobrota zavarovanja, in postati nadloga za prebivalstvo.

Prisilno zavarovanje bode pri taci razmerah le zavarovalnicam v korist. Če se hoče ljudstvu koristiti s prisilnim zavarovanjem, naj se vpeljejo deželne ali državne zavarovalnice, pri katerih bode vsakdo dolžen svoja po-